

I SKYRIUS

Kai ant akių ir nosies jai uždėjo odinę kaukę ir nebebuvo galima nieko matyti, mergaitė susigūžė. Atrodė kvaila ir nereikalinga, bet ji nesipriešino. To reikalavo procedūra. Ji tai žinojo. Prieš mėsą, pietaujant, viena iš Italpų jai viską apsakė.

– Kaukę? – nustebusi, vos ne kikendama iš to keisto vaizdo tada paklausė ji. – Kam ta kaukė?

– Na, tai ne visai kaukė, – pasitaisė jai iš kairės sėdinti jauna moteriškė ir įsidėjo dar vieną traškių salotų porciją. – Tai iš tikrųjų akių raištis, – dabar ji šnibždėjo. Net tarpusavyje apie tai kalbėtis buvo nepageidaujama.

– Akių raištis? – paklausė ji nustebusi, paskui tarsi atsiprašydama nusijuokė. – Man turbūt negalima kalbėti, ar ne? Aš vis kar-toju, ką tu pasakei. Bet vis dėlto: raištis? Kodėl?

– Jie nenori, kad pamatytum tą Produktą, kuris iš tavęs išlenda. Kai tu jį pagimdai.

Mergaitė parodė į atsikišusį moteriškės pilvą.

– Tu jau gimdei, tiesa? – paklausė ji.

Moteriškė linktelėjo:

– Du kartus.

– Ir kaip?

Net ir klausdama to, ji žinojo, kad tai kvailas klausimas. Jos buvo mokomos, matė diagramas, buvo instruktuojamos. Ir vis dėlto tai ne tas pats, kaip išgirsti iš žmogaus, kuris tai jau patyrė. O kadangi jau ir taip pažeidė draudimą apie tai kalbėtis, na... kodėl nepaklausus?

– Antrą kartą lengviau. Ne taip skaudėjo. – Kadangi nebuvo jokio atsakymo, jaunoji moteriškė pasižiūrėjo į ją su pašaipėle. – Ar tau niekas nesakė, kad skauda?

– Sakė, kad truputį nemalonu.

Kita mergina šalimais sarkastiškai prunkstėlėjo.

– Tebūnie nemalonus. Jeigu jie taip nori vadinti. Taigi antrą kartą mažiau to nemalonumo. Ir neilgai trunka.

– Įtalpos? ĮTALPOS! – Kalbančiąją nustelbė rūstus matronos balsas. – Prašom kontroliuoti savo pokalbius! Juk žinote taisykles!

Tada mergina ir jos pašnekovė paklusniai nutilo, suvokusios, kad jų klausosi per mikrofonus, įtaisytus valgomojo sienose. Kai kurios kitos merginos sukikeno. Jos turbūt irgi buvo nusikaltusios. Beveik nebebuvo apie ką daugiau kalbėtis. Gimdymas – jų darbas, jų paskirtis – tai, kas joms visoms bendra. Bet po rūstaus įspėjimo pokalbis pasikeitė.

Ji sriubtelėjo dar vieną šaukštą sriubos. Gimdytojų bendrabutyje maisto visad būdavo daug, ir jis skanus. Įtalpas labai skrupulingai maitino. Žinoma, kol augo bendruomenėje, ją irgi tinkamai maitino. Maistą kiekvieną dieną pristatydavo prie jų durų slenksčio.

Bet kai dvylikos metų ją išrinko Gimdytoja, jos gyvenimas pasikeitė. Keitėsi palaipsniui. Akademinių žinių – matematikos, gamtos mokslų, teisės pagrindų – iš jų grupės mokykloje ėmė reikalauti mažiau. Sumažėjo testų, reikėjo mažiau skaityti. Mokytojai jai skyrė mažiau dėmesio.

Į tvarkaraštį buvo įrašyti mitybos ir sveikatos kursai, daugiau laiko praleisdavo mokydamosi lauke. Į jos valgiaraštį buvo įrašyti specialūs vitaminai. Nuolat apžiūrėdavo jos kūną, tikrindavo, ruošė gyvenimui čia. Praėjus metams ir šiek tiek daugiau, buvo nuspręsta, kad ji jau parengta. Jai nurodyta palikti šeimos būstą ir persikelti Gimdytojų bendrabutį.

Bendruomenės viduje persikelti iš vienos vietos į kitą nebuvo sunku. Ji nieko neturėjo. Drabužius jai išduodavo ir skalbdavo centrinė drabužių aprūpinimo tarnyba. Vadovėlius atsiėmė mokykla, kitais metais jie bus naudojami kito mokinio. Dviratį, kuriuo visus praeitus metus važinėjo į mokyklą, iš jos paėmė atnaujinti, jį atiduos kitam, jaunesniam vaikui.

Paskutinę dieną namuose jai surengė šventinę vakarienę. Jos brolis, vyresnis už ją šešeriais metais, jau praktikavosi Teisės ir Teisingumo departamente. Jiedu matydavosi tik viešuose renginiuose, brolis tapo jai svetimas. Taigi per tą paskutinę vakarienę jie buvo tik trise, ji ir jos šeimos darinys, kuriame augo. Visi trys šį bei tą prisiminė, ypač juokingus ankstyvosios jos vaikystės nuotykius (tą laiką, kai ji įmetė savo batelius į krūmus ir grįžo iš Ugdyimo centro basa). Buvo juoko, ji padėkojo jiems už tuos jai ugdyti skirtus metus.

– Ar jūs sutrikote, kai mane paskyrė Gimdytoja? – paklausė jų. Pati ji slapta tikėjosi ko nors garbingesnio. Kai jos brolis gavo

paskyrimą, – jai tada buvo tik šešeri, – visi jie labai didžiavosi. Teisę ir Teisingumą taupydavo tiems, kurie būdavo ypač skvarbaus proto. Bet ji nebuvo pirmūnė.

– Ne, – atsakė tėtis. – Mes pasitikime komiteto sprendimu. Jie žinojo, ką tu sugebėsi geriausiai.

– Be to, Gimdytojos labai svarbios, – pridūrė mama. – Be Gimdytojų nė vieno mūsų čia nebūtų!

Paskui abu palinkėjo jai sėkmės ateityje. Jų gyvenimas irgi keitėsi: nebebus tėvai, turės persikelti ten, kur gyvena Bevaikiai Suaugusieji.

Kitą dieną ji viena nuėjo į bendrąbutį Gimdymo sektoriuje ir įsikūrė mažame jai skirtame kambaryje. Pro to kambario langą galėjo matyti anksčiau lankyta mokyklą, o už jos – pramogų aikštelę. Dar toliau buvo matyti gabalėlis upės, kuri žymėjo jų bendruomenės ribas.

Galų gale, po kelių savaitių, kai ji jau įsikūrė ir pradėjo draugauti su keliomis kitomis mergaitėmis, ją pakvietė į apvaisinimo procedūrą.

Nežinodama, ko tikėtis, ji nervinosi. Bet kai procedūra baigėsi, jai atlėjo – viskas įvyko greitai ir be skausmo.

– Ir tai jau viskas? – nustebusi paklausė ji, kai laborantas rankos mostu paliepė jai lipti nuo stalo.

– Viskas. Ateik po savaitės, patikrinsime ir sertifikuosime.

Ji nervingai nusijuokė. Norėjo, kad viskas, kas buvo rašoma lankstinuke, kurį gavo tada, kai buvo paskirta, jai būtų paaiškinta plačiau.

– Ką reiškia „sertifikuoti“? – paklausė ji.

Darbuotojas, dėdamas į vietą apvaisinimo įrankius, atrodo, truputį skubėjo.

Greičiausiai, jo laukia kitos.

– Kai būna tikrai aišku, kad implantas prisiėmė, – nekantraudamas paaiškino jis, – tada tampa sertifikuota Italpa.

– Dar kas nors? – jau susiruošęs išeiti paklausė jos. – Ne? Tada esi laisva.

Viskas, atrodo, dėjosi visai neseniai. Dabar štai ji čia po devynių mėnesių su raiščiu ant akių. Nemalonumai prasidėjo jau prieš kelias valandas ir protarpiais kartojos. Dabar jau be protarpių. Kaip ir buvo liepta, ji kvėpavo giliai. Šitaip apakintai buvo sunku, odai po kauke buvo karšta. Pabandė atsipalaiduoti. Įkvėpti ir iškvėpti. Nekreipti dėmesio į tą nemal... *Ne*, – pagalvojo ji. – *Tai skausmas. Tikras skausmas.* Sukaupusi visas jėgas, sudejavo, išrietė nugarą ir paniro į tamsą.

Jos vardas buvo Klerė. Jai keturiolika metų.

II SKYRIUS

Ją buvo apstoję specialistai. Kai protas, nuslūgus skausmui, imdavo veikti, girdėjo juos kalbantis su didele skuba. Kažkas negerai.

Vis tikrino ir tikrino ją metaliniais šaltais instrumentais. Ant žasto pūpsojo antjuostis, kažkas ties alkūnės įlinkiu prispaudė metalinį diską. Paskui kitą prietaisą prispaudė ant įsitempusio ir drebančio jos pilvo. Dar vienai skausmo bangai pervėrus kūną, ji aiktelėjo. Abu rankų riešai buvo pririšti prie lovos kraštų. Negalėjo pajudėti.

Ar taip ir turėjo būti? Ji bandė paklausti, bet vos prakalbėjo, tik baimingai suvapeno, niekas jos neišgirdo.

– Padėkit man, – suunkštė ji. Bet ne į ją jie buvo sutelkę dėmesį, tikrai ne į ją.

Jiems rūpėjo Produktas. Jų rankos ir instrumentai gulėjo ant jos įtempto juosmens. Nuo tada, kai viskas prasidėjo, – nuo pirmo dygulio, paskui ritmingai pasikartojančio ir vis stiprėjančio skausmo, o vėliau tos kaukės, – dabar jau praėję daug laiko.

– Narkozę! Turėsime pjauti. – Balsas buvo įsakmus, neabejotina, atsakingo asmens. – Mikliai. – Stebinanti skuba.

– Kvėpuok giliai, – paliepė jai ir kažką elastinga pakišę po kauke užspaudė ant burnos ir nosies. Ji kvėpavo. Neturėjo kitos išeities. Antraip būtų uždususi. Įkvėpė kažką saldžiai nemalonaus, ir skausmas kaipmat atlėjo, mintys aptemo ir ji kažkur nusklendė. Paskutinis pojūtis – kad kažkas visai neskausmingai rėžia jai per pilvą. Skaptuoja ją.

Atsitokėjo jausdama kitą, kitokį skausmą. Nebe tą tvinkčiojančią kančią, bet plačiai pasklidusią stiprią gėlą. Pasijuto nebevaržoma ir suprato, kad jos riešai nebepririšti. Vis dar gulėjo lovoje, apklota šilta antklode. Lovos grotelės buvo su džeržgesiu pakeltos, taigi ji iš abiejų pusių buvo apsaugota. Palatoje nieko nebuvo. Nei patarnautojų, nei specialistų, nei įrangos. Tik ji viena, Klerė. Nedrąsiai pasisuko, bandydama savo akimis pamatyti, kad kambarys tuščias, pasikui pabandė kilstelėti galvą, bet dėl to bandymo sukulto skausmo buvo priversta padėti ją vėl ant pagalvės. Savo krūtinės, pilvo, kojų negalėjo matyti, tačiau atsargiai pajudino rankas ir užsidėjo ten, kur pirma buvo išsitempęs, išsipūtęs jos pilvas. Dabar jis plokščias, suvarstytas ir labai skaudėjo. Produktą – štai ką jie iš jos išskaptavo.

Ir jai jo stigo. Visą užliejo beviltiškas praradimo skausmas.

– Tu netenki sertifikato.

Praėjo trys savaitės. Pirmą savaitę ji sveiko Gimdymo sektoriuje – suvokė, kad ją truputį lepino. Bet viskas buvo nemiela.

Su ja buvo dar viena sveikstanti jauna moteris, taigi turėjo su kuo maloniai pasišnekėti, pajuokauti, kad abi dabar vėl lieknos. Kiekvieną rytą jų kūnus masažiuodavo, o lengvus mankštos pratimus prižiūrėdavo sektoriaus personalas. Deja, ji sveiko lėčiau už kitas, nes turėjo žaizdą, o kitos – ne.

Po pirmos savaitės jas iškėlė į laikiną vietą, kur abi linksminosi plepėdamos ir žaisdamos. O po dviejų savaitių sugrąžino į didelę, pažįstamą kitų Italpų grupę. Grįžusios į bendrabutį pasisveikino su senomis draugėmis – daugelis iš jų dabar buvo pilnesnės, pilvai padidėję, kaip ir laukė, – ir vėl užėmė savo įprastą vietą kolektyve. Jos visos atrodė panašiai – vilkėjo beformes, palaidas sukneles, vienodai apkirptos, tačiau būdo savybės jas skyrė. Nadia buvo linksma, iš visko krėtė juokus. Mirjama labai oficiali ir drovi. Suzana organizuota ir dalykiška.

Nors Italpos grįždavo atidavusios Produktą, apie Užduotį buvo kalbama neįtikėtina mažai. „Kaip viskas praėjo?“ – kažkas paklausdavo, o atsakymas būdavo atsainus pečių gūžtelėjimas ir trumpos: „Gera. Gana lengvai.“ Arba ironiškas: „Ne per baisiausiai.“ O veidas bylodavo, kad malonu nebuvo.

– Gera, kad sugrįžai.

– Ačiū. Kaip čia viskas klojosi, kol manęs nebuvo?

– Taip pat. Ką tik atvyko dvi naujos Italpos. O Nensė išvyko.

– Kas jai teko?

– Ūkis.

– Gera. Ji to ir norėjo.

Nerūpestingas, nereikšmingas pokalbis. Nensė neseniai pateikė trečią Produktą. Po trečiojo Italpas paskirdavo kitur. Į ūkį. Į drabužių fabriką. Maisto tarnybą.

Klerė prisiminė, kad Nensė tikėjosi patekti į ūkį. Ji mėgo būti lauke, o jos ypač artimą draugę prieš keletą mėnesių paskyrė į ūkį, ji vylėsi, kad kitą savo darbingo gyvenimo tarpsnį praleis su kuonors, kas jai patinka. Klerė dėl jos labai apsidžiaugė.

Tačiau dėl savo pačios ateities ji nuogąstavo. Kad ir miglotai, suprato, jog su jos Produktu kažkas ne taip. Buvo aišku, kad daugiau nė vienai tai nesibaigė pjūviu. Ji kažkaip drovėdamasi bandė klausti tai vienos, tai kitos, kurios jau buvo gimdžiusios. Bet visos atrodė tokių jos klausimų priblokštos ir sutrikusios.

– Ar tau vis dar skauda pilvą? – sušnibždėjo ji Mirjamai, kuri bandė atgauti jėgas kartu su ja.

– Skauda? Ne, – atsakė Mirjama. Jos sėdėjo viena šalia kitos prie pusryčių stalo.

– O man skauda, ten, kur randas. Kai paspaudžiu, – paaiškino Klerė, švelniai uždėjusi ant tos vietos ranką.

– Randas? – Mirjama išplėtė akis. – Aš jokio rando neturiu. – Ji nususuko ir prisijungė prie kito pokalbio.

Klerė ir vėl pabandė atsargiai paklausti kelių kitų Italpų. Tačiau nė viena rando neturėjo. Ir žaizdų neturėjo. Po kurio laiko jos pačios skausmas atlėgo, ir ji bandė išmesti iš galvos tą nejaukią mintį, jog įvyko kažkas labai negera.

Ir tada ją pasikvietė.

– Klere, – vidurdienį pasigirdo balsas iš garsiakalbio, kai visos Italpos buvo prie stalo, – prašom iškart po priešpiečių atvykti į administraciją.

Klerė išraudusi apsižvalgė. Priešais, kitapus stalo, sėdėjo Elisa, jos ypatinga draugė. Jas abi atrinko tais pačiais metais, abi buvo Dvylikametės, taigi ji pažino Elisą iš mokyklos laikų. Bet čia Elisa

pasirodė vėliau, ji nebuvo taip greitai apvaisinta kaip Klerė. Šiuo metu ji tik pradėjusi nešioti savo Produktą.

– Kodėl kviečia? – paklausė Elisa, kai jos išgirdo nurodymą.

– Nežinau.

– Ar ką nors negera padarei?

Klerė susiraukė.

– Nemanau. Gal tik pamiršau surūšiuoti skalbinius.

– Dėl to jie nekvieštų, argi kvieštų?

– Manau, kad ne. Tai tokia smulkmena.

– Na, – siekdama tuščių savo lėkščių pasakė Elisa, – visai netrukus sužinosi. Greičiausiai koks nors menkniekis. Iki! – Ji paliko Klerę tebesėdinčią prie stalo.

Bet tai nebuvo menkniekis. Pilna baimės Klerė stovėjo prieš visus, ir komitetas pranešė savo nuosprendį. Ji netenka sertifikato.

– Susirink savo daiktus, – paliepė jai. – Išsikelsi šiandien po pietų.

– Kodėl? – paklausė ji. – Ar todėl, kad... na, aš suprantu, kad kažkas vyko ne taip, bet aš...

Jie buvo malonūs, rūpestingi.

– Tai buvo ne tavo kaltė.

– Kas buvo ne mano kaltė? – paklausė ji, suvokdama, kad nereikėtų jų spausti, bet kitaip negalėjo. – Jeigu tik man paaiškintumėte...

Komiteto vadovas gūžtelėjo pečiais.

– Taip kartais nutinka. Fizinės problemos. Jos turėtų būti aptiktos anksčiau. Tavęs neturėjo apvaisinti. Kas buvo tavo pirma Tikrintoja? – paklausė jis.

– Neprisimenu vardo.

– Tiek to, mes patys išsiaiškinsim. Tikėkimės, kad tai buvo pirmoji jos klaida, taigi ji turės dar vieną galimybę.

Jie ją paleido, tačiau prie durų ji vėl atsigręžė, nes negalėjo iš-eiti nepaklaususi.

– O mano Produktas?

Komiteto vadovas pasižiūrėjo į ją duodamas suprasti, kad pokalbis baigtas, paskui pasigailėjo. Atsisuko į kitą komiteto narę, sėdinčią šalia, ir smakru parodė priešais ant stalo gulinčius popierius, liepdamas surasti informaciją.

– Koks tai buvo numeris? – paklausė jo moteris, bet jis praleido tą klausimą pro ausis. – Tiek to, – pasakė ji, – susirasiu pagal vardą. Tu esi... Klerė?

Tarsi jie nežinotų. Juk kvietė ją vardu. Bet ji linktelėjo.

Moteris bedė pirštu į puslapį.

– Taip. Štai tu. Klerė: Produkto numeris trisdešimt šeštas. Ak taip, matau įrašus apie sunkumus.

Ji pakėlė akis. Klerė prisimindama palietė sau pilvą.

Moteris padėjo popierių atgal į krūvą ir delnais sulygino kraštus, kad tvarkingai atrodytų.

– Jam viskas gerai, – pasakė ji.

Komiteto nariai sužaubavo į ją akimis.

– Produktui, – pasitaisė ji. – Aš turėjau galvoje, tam Produktui viskas gerai. Medicininiai sunkumai Produkto nepaveikė.

– O kur dėsime mane? – paklausė Klerė. Staiga ji išsigando. Jie jai nepasakė, kad paskirs kitur. Tiesiog atima sertifikatą. Taigi ji nebebus Gimdytoja. Tai suprantama. Jos kūnas tinkamai neatliko savo paskirties. Bet kas, jeigu?.. Jeigu sertifikato netekę žmonės paprasčiausiai pašalinami? Su nevykėliais taip dažnai nutinka.

Bet atsakymas ją nuramino.

– Į Žuvų veisyklą, – pasakė jai komiteto vadovas. – Tu esi perkeliama ten. Jiems reikia pagalbos, trūksta darbininkų. Mokymai prasidės rytoj iš ryto. Turėsi prisivyti kitus. Laimė, esi nuovoki.

Dabar jis rankos mostu parodė jai išeiti ir Klerė sugrįžo į bendrabutį pasiimti tų kelių savo daiktų. Buvo poilsio metas. Visos kitos Italpos buvo nuėjusios pogulio, vienviečių jų kambarėlių durys užvertos.

Jis, – neišėjo jai iš galvos, kol krovėsi tuos kelis nuosavus daiktus. – Tai *jis*. Aš sukūriau kūdikį berniuką. *Aš turėjau sūnų*.

Ją vėl užliejo netekties jausmas.